

ETÇİ DAMIZLIKLARIN TÜY DÖKÜMÜ ÖZELLİKLERİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

Hüseyin ÖZPINAR

İncir Araştırma Enstitüsü - Erbeyli

GİRİŞ :

Zorlamalı tüy dökümü özellikle son yıllarda yumurtacı damızlıklarda ve yumurtacı ticari sürülerde uygulanmaktadır (1). Tüy dökümü uygulanarak bu sürülerden ikinci verim yılından yararlanmak mümkündür. Farklı genotiplerin değişik tüy döküm programlarına gösterdiği sonuçlar farklıdır (2,3). Bilindiği gibi zorlamalı tüy döküm programları yem - su - ışık ve besin maddelerinin sınırlandırılması ile kimyasal yöntemlerdir (4).

Etçi damızlıkların zorlamalı tüy döküm programlarına verdiği yanıt hafif tip yumurtacı damızlıklara göre daha olumsuzdur. Bununla birlikte bu tip yöntemleri kullanarak etçi damızlıkların da ikinci verim yılında kullanılabileceğini gösteren çalışmalar vardır (5).

ÖZDEK ve YÖNTEM :

Bu çalışmada Erbro etçi damızlıkları kullanılmıştır. Zorlamalı tüy dökümüne 79. hafta başlanılmıştır. Çalışmanın yapıldığı kümes doğal havalandırmalı tamamen altlıklı ve iki tarafı 1/2 açık perdeli sistemdir.

Çalışmada etlik damızlıklarda klasik metod dediğimiz yöntem biraz değiştirilerek tüy dökümü uygulanmış ve sonuçlar değerlendirilmiştir. Bu yönteme göre tavuklar 28 gün aç bırakılmış, daha sonra 8 gün arpa verilmiştir. Yumurta yemine 37. gün tavuk başına 87 gr. yem verilerek başlanmıştır. Su sınırlaması yapılmamıştır. Işıklandırma doğal gün uzunluğuna bırakılmış, program sonunda 17 saate çıkarılmıştır.

Klasik yöntem 10 gün aç bırakılmak ve 3 hafta dane yem ve daha sonra normal yumurta yemine geçmek suretiyle uygulanır. İlk 10 gün hayvanlarda beklenen canlı ağırlık kaybı olmadığı için bu süre oldukça uzun tutulmuştur.

Sürüden yaşlı horozlar ayrılmıştır. Tüy dökümü sonucunda sürüye genç horozlar katılmıştır.

Tüy döküm programı bitişinden sonra sürü 18 hafta yumurta verim döneminde tutulmuştur.

SONUÇLAR :

Zorlamalı tüy döküm programı süresince saptanan özellikler şunlardır :

Tüy dökümüne başlamadan önceki	
Canlı ağırlık (g)	: 3850
Tüy dökümü sonu canlı ağırlığı (g)	: 2733
Canlı ağırlık kaybı %	: 29
Ölüm oranı %	: 5
İlk yumurta tarihi (gün)	: 72
% 5 yumurta verim tarihi (gün)	: 78

Canlı ağırlık kaybının uzun sürede sağlanmasının nedeni tamamen altlık olan kümes üretim dönemindeki altlıklara dökülen yemin değerlendirilmesi olabilir. Sürüye geç tüy döktüğümüz için canlı ağırlık kaybının fazla olmasını, bu suretle üreme organlarının faaliyetlerinin uzunca bir süre durmasını ve iyice dinlenmesini arzu ettik. Bu şekilde vücut kondisyonunun tüy dökümü sonucunda iyi olmasının sağlanması istenmiştir. Ancak ölüm oranlarının artması sonucu hemen arpa vermeye başlanmıştır.

Ölüm oranı yüzde beş gibi yüksek bir düzeye erişmiştir. Ancak bu ölüm oranının büyük kısmı açlık döneminin son dört gününde ortaya çıkmıştır. Zaten ölüm oranının artması sebebiyle o günden sonra yukarıda söz edildiği gibi dane yem uygulamasına geçilmiştir.

İlk yumurta ve yüzde 5 yumurta verim günlerinin geç olması açlık süresinin uzun olmasına ve yumurta yeminin sınırlı bir şekilde ve gerekenden az verilmesine bağlanabilir.

Tüy dökümü yem tüketimi :

İlk yumurta görülünceye kadar hayvan başına tüketilen yem miktarı 450 g dane yem, 3174 g yumurta yemidir.

Tüy dökümüne girmiş sürünün 1. ve 2. yıl verim özellikleri

	2. yıl 18 verim haf.	1. yıl 40 verim haf.
Toplam yum. üretimi (tavuk-kümes) adet	59.47	156.9
Toplam damızlık yum. (tavuk-kümes) adet	54.92	138.7
Tavuk-kümes yum. üretimi %	46.47	56.25
Tavuk-kümes damızlık yum. üretimi %	43.30	49.42
Yumurta ağırlığı gr.	68.45	62.3
Damızlık yum. oranı %	93.19	87.84
Döllülük %	90.50	89.00
Çıkış gücü %	90.77	90.00
Kuluçka randımanı %	82.15	80.00
Tavuk başına civciv üretimi (adet)	45.16	110.96
Damızlık yumurta başına yem tük. (gr)	475.98	471.5
Civciv başına yem tüketimi (gr)	579.40	589.38
Ölüm oranı % (Toplam)	7.8	7.1

Tüy döktürülen sürünün daha sonraki yumurta verimi yeterli gözükmektedir. Damızlık yumurta oranı da daha yükselmiştir.

Yumurta ağırlığı birinci yıla göre beklenildiği şekilde artmıştır. Yumurta ağırlığının artması ve bu yumurtaların kullanılması kuluçka randımanını çok etkilememiştir. Kuluçka randımanı, genç horoz kullanımı ile döllülüğün iyileştirilmesi sonucu oldukça tatminkârdır.

Damızlık yumurta ve civciv başına yem tüketiminin 1. yıla göre daha az olması yetiştirme dönemi tüketiminin 2 yılda çok az olması, damızlık yumurta oranının artmasına, verim döneminin kısalığına bağlıdır. Kısmen de kuruluştaki tükettiğimiz yemin kalitesinin iyileşmesidir.

Bu çalışmanın sonuçlarına göre damızlıkçı-kuluçkacı işletmeler damızlık yumurta açığının kapatılmasında, yada pahalı olan bu genotiplerden daha uzun süre yararlanmak istemeleri halinde sürüleri zorlamalı tüy dökümüne sokabilirler.

KAYNAKÇA :

- 1— Ç. Koçak, T. Gönül; 1979. Tavukçulukta zorla tüy değiş-tirme. Bilgehan matbaası - İZMİR.
- 2— Ç. Koçak, T. Gönül, Y. Mutaf, M. Önder., Çeşitli geno-tipten tavuklarda yumurta üretim süresinin zorlamalı T O. yoluyla uzatılması olanakları.
- 3— O. Düzgüneş, R. Yetişir, M. Soysal, 1985. Çeşitli yumur-tacı hibritleri 2. verim yılında kullanma imkânları. Tek-nik Tavukçuluk Dergisi, Sayı 47 - 1985.
- 4— M. H. Swanson, D. D. Bell, 1974. Force molcelling of chickens. II Methods. Coop. ext. Un of Cal.
- 5— A. Hazon, S. Yalçın, 1986. Comparison of four methods of inducing moult in heavy breededs on subsequent egg production and hatchability. 7 European poultry confe-rence. p. 809.